

İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ

EKİM 2015 - SAYI 10



TERÖRÜ
LANETLİYORUZ!

YIN RÖPORTAJI

İşisel Gelişim ve NLP Uzmanı

Şuğuz SAYGIN

Eğitim Nerede Başlar?



Yönetim Görevlileri Siyaset Yapabilir Mi?

“İmcamızı çözüp gönderen 5 kişiye
Dışarı Dışı Akıl Oyunları” kitabımız hediye

Kam ve Araç Protokolü

İçinde Sınıfın Dışında Görevlendirme

Personel İşçiler ve Kadro Sorunu

Makaleler

Mevzuat-Yönetmelik-Yargı Kararları

Haberler

Kişisel Gelişim - Aktüalite

BEKAD
YAYINLARI

DEVLET MEMURU SİYASET YAPABİLİR Mİ?

Devlet memurları her durumda devletin menfaatlerini korumak mecburiyetindedirler.

”

İnsanı siyasetten ayıramazsınız, memur da bir insan olduğuna göre; elbette bir yaşam biçimi, hayat felsefesi, siyasi görüşü olacaktır. Fakat her devlet memuru aynı zamanda özelde devleti temsil ettiğinden, şahsi siyasi görüş ve düşüncesini yaptığı işe yansıtılmamalıdır. Ayrıca tüm detayları kanunla belirlenen devlet memurlarımızın görev sorumluluk ve kurallarını belirleyen 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu da bu hususta aslında gayet açık ve nettir. Şimdi, “devlet memuru siyaset yapabilir mi?” sorusunu asıl kaynağından, kanundan inceleyecek olursak; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu’muzun Tarafsızlık ve Devlete Bağlılık başlıklı 7. Maddesi şöyle demektedir:

Nevzat ERDAĞ
İs Hukuku, Vergi Uzmanı

“Devlet memurları siyasi partiye üye olamazlar, herhangi bir siyasi parti, kişi veya zümrenin yararını veya zararını hedef tutan bir davranışta bulunamazlar. Görevlerini yerine getirirken dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep gibi ayırım yapamazlar. Hiçbir şekilde siyasi ve ideolojik amaçlı beyanda ve eylemde bulunamazlar ve bu eylemlere katılamazlar.

Devlet memurları her durumda devletin menfaatlerini korumak mecburiyetindedirler. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve Kanunlarına aykırı olan, memleketin

bağımsızlığını ve bütünlüğünü bozan, Türkiye Cumhuriyetinin güvenliğini tehlikeye düşüren herhangi bir faaliyette bulunamazlar. Aynı nitelikte faaliyet gösteren herhangi bir harekete, gruplaşmaya, teşekküle veya derneğe katılamazlar, bunlara yardım edemezler”.

Kanun bu maddelerde devlet memuruna siyaseti açıkça yasaklamakla kalmamakta, daha sonraki bölümlerinde yer alan 125 inci maddesinde devlet memurlarına verilecek disiplin cezaları ile her bir disiplin cezasını gerektiren fiil ve halleri;

- Uyarma,
- Kinama,
- Aylıktan kesme,
- Kademe ilerlemesinin durdurulması,

Devlet memurluğundan çıkarma olarak ana hatları ile belirlemektedir.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu’muzun 125 inci maddesinin D bendinde ise kademe ilerlemesinin durdurulmasını gerektiren fiil ve haller sayılırken;

1)“Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayırımı yapmak, kişilerin yarar veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak,



herhangi bir siyasi parti yararına veya zararına faaliyetinde bulunmak" aynı maddenin (E) fıkrasında devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektiren fiil ve haller arasında;

ideolojik veya siyasi amaçlarla kurumların itibar, sükun ve çalışma düzenini bozmak gibi fiil ve hallerle görevden ayrılmalara katılmak,

yasaklanmış her türlü yayını veya siyasi amaçla ideolojik amaçlı bildiri, afiş, pankart, broşür ve benzerlerini basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya bunları kurumların herhangi bir yerinde asmak veya teşhir etmek,

"siyasi partiye girmek" ifadeleri yer almaktadır. Bu fiil ve halleri dikkate alarak değerlendirdiğimizde; Devlet Memurları Kanunu'muzun 67. maddesinde yasak yapmasına yasak koyduğu gibi, bu tür fiil ve hallerin kademe ilerlemesini durdurma veya Devlet memurluğundan çıkarma gibi cezalarla cezalandırılacağını açıkça beyan etmiştir.

Devlet Memurları Siyasi Yazı Yazabilir mi?

ideolojik veya siyasi faaliyetlere ilişkin, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'muzun 67. maddesinde yasaklayıcı hükümler bulunduğunu yukarıdaki bölümde açıklamıştık. Bu fiil ve halleri gerektiren fiil ve halleri düzenleyen 125. maddede; Devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektiren fiil ve halleri anlatan bölümünde, yasak yapan memurun görevden ayrılabilmesini görmekteyiz. Devlet memurunun siyasi yazılar yazması, 657 sayılı Kanun'da bahsettiğim 125. maddede hükümleri kapsamında değerlendirilebilir. Fakat bu fiil ve hallerin yazının içeriğinin de çok önemli olduğunu belirtmekte fayda var.

Devlet Memuru Milletvekili Adayı Olabilir mi?

Devlet memurunun siyasetle uğraşamayacağını, 657 sayılı Kanun'da kanuna göre açıkça belirtmiştik. Fakat buna rağmen, devlet memuru bir siyasi partiden aday olmayı düşünebilir. Bu durumda memurun memurluktan kendi isteğiyle ayrılması gerekir. Bunun sonucunda bu fiil ve haller devlet memuru olmadığı için milletvekili adaylığına engel değildir.

Milletvekili Adayı Olan Memur Kazanamazsa Geri Dönebilir mi?

Memurluktan istifa edenlerin yeniden memuriyete atanmaları 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'muzun 92. nci maddesinde ayrıntılı şekilde açıklanmıştır. Buna göre; "İkiden fazla olmamak üzere, memurluktan kendi istekleriyle çekilenlerden veya bu kanun hükümlerine göre çekilmiş sayılanlardan tekrar memurluğa dönmek isteyenler;

a) ayrıldıkları sınıfta boş kadro bulunmak ve b) bu sınıfın niteliklerini taşımak şartıyla ayrıldıkları tarihte almakta oldukları aylık derecesine eşit bir derecenin aynı kademesine veya 71. inci madde hükümlerine uyulmak suretiyle, diğer bir sınıfta eşit derecedeki kadrolara atanabilirler."

İstifa edip, yeniden memuriyete girmek isteyenler, ayrıldıkları sınıfta boş kadro bulamazlarsa, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'muzun 71. maddesi çerçevesinde sınıf değişikliği yoluyla da memuriyete geri dönebilirler. Adaylık döneminde memuriyetten istifa edenler sadece ayrıldıkları kuruma dönmek için müracaat edebilirler.

Adaylık dönemini tamamlayarak istifa etmiş veya istifa etmiş sayılanlar tekrar memuriyete dönmek istedikleri takdirde, hem kendi kurumlarına, hem de başka kurumlara memur olarak dönebilmektedir. Burada şunu belirtmek gerekir ki; memuriyete tekrar dönmeye, döneceği kadronun şartlarını taşıyor olması gerekir.

657 Sayılı Kanuna Tabi Olamayan Personelden Kendi İstekleri ile Görevinden Çekilenlerin Durumu

Subay ve astsubaylar:

657 sayılı Kanuna tabi olmayan personelin kendi isteğiyle görevinden ayrılması durumunda da memuriyete dönme imkanı vardır. 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'na tabi subay veya astsubayların kendi isteğiyle görevinden ayrılmaları durumunda, girecekleri sınıfın niteliklerini taşımaları kaydıyla, ayrıldıkları tarihte almakta oldukları aylık derecelerine eşit bir derecenin aynı kademesine atanabilirler. Ancak hizmete giriş dereceleri

657 sayılı Kanunun 36. ncı maddesi ile tespit edilen giriş derecelerinin üzerinde olanların, ilk ilerleme ve yükselmeleri için gerekli kanuni bekleme sürelerine, hizmete giriş dereceleri arasındaki süre kadar ilave edilmesi gerekmektedir.

Devlet Memurları Sendikalar Vasıtasıyla Siyaset Yapar mı?

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'muzun 22. Maddesi; "Devlet memurları, anayasada ve özel kanununda belirtilen hükümler uyarınca sendikalar ve üst kuruluşlar kurabilir ve bunlara üye olabilirler" demektedir. Sadece kritik görevlerde bulunan;

- Yüksek yargı organlarının başkan ve üyeleri,
- Hâkimler, savcılar ve bu meslekten sayılanlar,
- Mülki idare amirleri,
- Silahlı Kuvvetler mensupları,
- Milli İstihbarat Teşkilâtı mensupları,
- Kurum ve kuruluşların merkezi denetim elemanları,
- Emniyet hizmetleri sınıfı ve emniyet teşkilâtında çalışan diğer hizmet sınıflarına dahil personel,
- Ceza infaz kurumlarında çalışan kamu görevlileri sendikalara üye olamazlar.

Devlet memurlarının siyaset yapması kanunla yasaklanmışken, günümüzde artık sendikalar siyasi görüşler çerçevesinde yapılanmakta ve sendikal üyelikle devlet memuru da dolaylı da olsa siyasetin içinde yer almaktadır.



Devlet memuru, memurluktan çekildiği takdirde milletvekili adayı olabilir.